

Jak to bylo s prasaty?

fejeton Jana CHROMÉHO

To vám byla jednou taková zvířecí farma. Jmenovala se nějak zvláštně, tuším, že první písmena na štítu byla FX.Š., ale dál si to nepamatuji. Na téhle farmě žilo spoustu zvířat – slepice a kohouti, králíci, ovce, psi a . . . prasata. Ano, prasata. Prasata byla ze všeho nejdůležitější. Takové prase mělo velkou hlavu, ještě větší rypák, uši, ocásek do vrtulky, mělo zkrátka všechno, co by takové prase mělo mít. Co bylo však na prasatech důležité, byla jejich velká intelektuální převaha nad ostatními zvířaty. Zatímco ostatní zvířata tvořila jednoduché skupiny, prasata se rozlišovala hned do několika. Jako jedna z prvních se od celku oddělila skupina prasat černých, zvaných strukturové. Ti vynikali zvláštní schopností rozebrat a popsat, dokonce se dá říci analyzovat, složení pomejí jakožto svého základního krmného prostředku. Pak se oddělila bílá prasata, hermeneuti. Vlastně těžko říci, že to bylo pak, oni již od dávných dob měli svou tajnou až podzemní organizaci, ovšem institucionalizovali se až později. Hermeneuti se narodil od strukturů nezabývali složením pomejí, ale jejich chutí a vzhledem, respektive výkladem. Toto rozlišení vám nyní možná připadá směšné, je proto nutno jasně deklarovat, že pomeje jsou velice složitý materiál, jehož interní strukturu nelze jednoznačně definovat a který má mnoho různých funkcí a rovin. Kromě hermeneutů a strukturů pak ještě existovaly skupiny další, ale méně významné a někdy dokonce na vyhynutí – mezi jinými můžeme jmenovat alespoň formaláče a dekonstruktiváče.

Vztah prasat k ostatním zvířátkům byl velmi strohý. Slepice je skoro nezajímaly, alespoň struktury vůbec ne, protože faremní slepice byly knihomolnice. O něco lepší vztah měla ke kohoutům, protože jejich plemeno pocházelo až z daleké země, což bylo poznat už z názvu krit-tiik. Zato králíci s prasaty žili ve vztahu více než formálním. Králíci, zvaní prasaty familiérně historii, jejichž praotec se jmenoval Oldřich, tak krásně vyprávěli o pomejích, až prasata plakala blahem. K ovcím se toho moc říci nedá. Některá zvířata je vulgárně nazývala úci, jiná paňčitelky, ony totiž o pomejích učily malá zvířátka, proč si sice zasloužily úctu, ale nikoho, alespoň prasata, králíky, slepice a kohouty nezajímaly. Nejzvláštnější vztah měla prasata se psy. Psi byli totiž ti, kteří pomeje vyráběli. Někteří byli proto oblíbení, jiní nenávidění. Vidíte sami, že vztahy mezi zvířaty byly dosti komplikované, ale dost už vztahů, vzhůru k tomu, co se stalo.

Měla být vybrána čtyři zvířata, která by přednášela o teorii pomejí na pomejovém festivalu Hráškova Drobotka. Samozřejmě první, na koho se spoléhalo, byla prasata. Velmi vstřícní byli hermeneuti, kteří vyslali svého zástupce poměrně bez okolků. Zato

struktúri vůdci nabídku razantně odmítli, už byli pomejí tak přejezení, že by se na Drobotku asi ani nedovalili. Drobotečtí vyslanci zkusili proto oslovit formaláče, jenže se zjistilo, že již vymřeli. Dekonstruktiváči pro změnu nebyli k nalezení; výprava byla nucena oslovit králíky. Jeden starší králík přijal s nadšením, kdysi se totiž už Hráškovy Drobotky účastnil a zamiloval se tam do jedné laňky (dnes zvíře téměř na vyhynutí, které je uměle odchováváno právě v Drobotce, jinak též Animal Recitalis). Tento králík si tedy chtěl zavzpomínat na svá mladá léta, jenže osud (respektive osobní zvěrolékař), který hýbe zvířecím světem, mu to nedovolil.

Drobotečtí vyslanci byli v koncích. Uchýlili se k nejhorsšímu (horší mohly být z odborné pomejovské společnosti snad jenom ovce) – nabídli účast kohoutům. Jenže kohout Paňás musel i přes svou ochotu zůstat v kurníku a starat se o slepice. Apokalypsa se blížila. Alespoň částečnou útěchou bylo, že se z daleké země vrátilo prase, které bylo důvěrným známým jednoho z droboteckých vyslanců. Po krátkém duševním i fyzickém vydírání bylo přemluveno, jenže stále bylo nutno sehnat ještě dvě další. Jedinou šancí byla malá, teprve rostoucí prasata. Vyslanci tedy vytipovali nejhodnější pašky a udeřili. Prasátka s úsměvem souhlasila a ihned šla vybírat správně pomeje na své rozbory a výklady.

A tím tento krátký příběh končí. Já vím, říkáte si, že nemá pointu, ale to vás jenom klamou vaše smysly. Máte vůbec nějaké smysly? Jen radši hleďte, hleďte své ztracené smysly. . .

Konečně to skončilo!

úvodník Josefa ŠLERKY

Hurá! Sláva! Koně vypřahat! Jsme tu a vše končí. To, co přijde teď, bude „jen“ rutina, „jen“ pár nocí beze spánku, „jen“ každoroční festivalový mumraj a humbuk. Ale to nejdůležitější se už odehrálo. Vše je nakonec tak nějak zařízeno, vše tak nějak dopadlo, zkrátka „cirkus bude“. Chcete důkaz? Držíte v rukou první číslo letošního Splav!u. Hmatatelnějšího důkazu není a nebude. Redakce se letos usídlila v prostorách kanceláří Agrochovu stejně jako loni a stejně jako loni je dychtivá vašich reakcí, poznámek a článků. Nyní však o tom, co jsme pro vás tento rok připravili. V dnešním čísle se dozvíte o změnách v programu stejně jako o důvodech, které k tak rozsáhlým změnám vedly. V posledním čísle vám odhalíme, jaký to všechno mělo smysl. Ze specialitek letošní splavovské kuchyně bych rád jmenoval sérii článků našeho kansaského dopisovatele Filipa Smolíka, který se mj. věnuje vztahu jazyka jako fenoménu přírodního a literatury jakožto projevu kulturního. Mistr intelektu-

Redakce:

Martin ČERMÁK, Ondřej ČERNOŠ, Hubert HESOUN, Tomáš HORYNA, Jan CHROMÝ, Jiří JANUŠKA, Radim KUČERA, Michaela OTTEROVÁ, Jan ROLNÍK, Filip SMOLÍK, Jan SMOLKA, Blanka SOBOTKOVÁ, Josef ŠLERKA, Zuzana ŠTEFKOVÁ, Arnošt ŠTĚDRÝ, Veronika TUPÁ

Splav! vychází za přispění těchto institucí: Studentská rada Studentského fondu FFUK a nadace Vize 97 Dagmar a Václava Havlových.

Sazba byla provedena programem T_EX.

elních prací (MIP) na pražském odborném učilišti AV ČR pan Arnošt Štědrý se uvolil k tomu, že napíše několik praktických návodů, jak připravit sobě literaturu v našich domácích dílnách. Pokud by se vám to zdálo příliš, pak vězte, že na konci každého čísla najdete odpočinkový koutek s nějakou tou křížovkou, hádankou, schémátkem nebo stereogramem, a to není zdaleka vše – samozřejmě se dočkáte i recenzí, upoutávek na filmy i výstavy, stejně jako ostrých satirických šlehů, kterými je redakce proslulá. Všechny specialitky jsou k dostání počínaje dneškem, a to za pouhých 5 korun českých u našich kolportérů. Krom této nadílky teoretické, vědecké a umělecké jsme se rozhodli v letošním roce přinést několik rozovorů o přípravě festivalu, včetně pohledu do zákulisí finančního. To proto, že všechno něco stojí. Minimálně práci a chuť. Mimo chodem, pokud byste měli zájem, zítra začne v prostorách spořitelny malá výstava „5 let Splav!u“, kterou se redakce rozhodla uctít svou vlastní památku.

Kámen, nůžky, papír

Radim KUČERA

Nahlížíte-li do letošního programu Šrámkovy Sobotky, pravděpodobně asi netušíte, že držíte v ruce jeden z nejnestabilnějších dokumentů v širokém dalekém okolí. Všechno to přitom začalo poměrně klidně, když jinak čiperný kolega Chromý předložil na jednom z přípravných výborů svůj tzv. „hákový kříž české literární teorie“, který obsahoval jména vytipovaných a oslovených přednášejících pro letošní ročník ŠS. Stejně tak byl (více méně) totéž dopoledne, tentýž den, odsouhlasen i program divadelních a ostatních představení, která se měla na letošním festivalu objevit. S pocitem bezpečí a klidného jara jsme se rozjeli do svých domovů. Matka příroda ovšem záhy ukázala drápy a začala tropit naschvály: jak zhruba dopadla prezenční listina přednášejících, se lze (alespoň alegoricky) dočíst ve fejetonu „Jak to bylo s prasaty“, otištěném v tomto čísle. Pak se jednoho dne srazil při předpremiéře Miroslav Moravec s komparsním šermířem a celá nevinně vypadající gravitační hříčka pro něho skončila zlomeným ramenem. Oba plánované pořady, ve kterých se měl objevit, odjely spolu s ním do nemocnice, prý se o něho dobře starají. Výměna telefonických hovorů, probíhající následně mezi Sobotkou a Prahou, potěšila zejména akcionáře společnosti Eurotel a T-Mobile. Náhoda se rozhodla ve stejnou chvíli zrušit i naplánované beckettovské představení slovenských ochotníků – ale hned druhou rukou přihrála zdařilou adaptaci Balady pro banditu, pocházející ze stejné části Evropy. Ovšem pouze proto, aby ji v den tisknutí plakátu pokynutím ruky opět nechala zmizet! Akcionáři mobilních operátorů opět spokojeně zamlaskali. Oko letos poněkud zlověstného ducha Šrámkovy Sobotky mrklo a zaměřilo se na večer složený z vybraných prací literární soutěže a nechalo zmizet divadlo Jesličky. V okrese Jičín stoupla kriminalita téměř o padesát procent, souvislost těchto jevů je naštěstí pravděpodobně malá až žádná. A v úterý se v programu z ničeho nic vynořilo poslechové odpoledne rozhlasové hry pod taktovkou Hany Kofránkové. . . Ne, nebudu se snažit vyjmenovat úplně všechny změny, ke kterým došlo, a syčet (od slovesa sýčkovat) o věcech budoucích. Stejně tak tento text není nářkem nad strastmi organizování festivalu – patří to bezesporu k věci. Je spíš návodem, jak se zachovat v případě, že

nenaleznete na místě nějaké plánované akce právě tuto. Vzhledem k tomu, že celý Splav! je letos stylizován do formy kutilského deníku, připojte se i vy a místo obřadného trháni programu z něho vyrobte nějaké pěkné origami nebo i jen obyčejný parník – a udělejte jim radost někomu vedle vás. A pokud hodláte číst Splav!, tak vězte, že se o každé odchylce dozvíte přesně jako tolikátý, kolikátý si koupíte výtisk.

Píseň lachtaní

píseň Jiřího Šlupky SVĚRÁKA

Povídá lachtan lachtanu,
že by s ním chtěl bydlet
ve stanu:
„Děsím se noci, vždyť jsem sám!
Ve dvou to lépe půjde nám!“
A od těch dob plavou po mořích,
z jejich tlam slyšíme veselý smích
chachá!
A plují zásadně se stanem,
bez něj se necítí lachtanem.

Dášeň

báseň Pí pseudoŠrámkové

Skupinové počasíčko
Jsme nazí! Pěkně to začíná.
Cudně se uhýbáme Mravenečkům
cudně strkáme prstíčky do –
vybraných textů

Naším frekventantům!

reportáž Michaely OTTEROVÉ

Milí účastníci dílen,
slovo dalo slovo a je tu nová rubrika „Dveře do dílny“. Vznikla z přesvědčení, že nejen při kulturních či naučných programech, ale také v recitačních dílnách se dějí podivuhodné věci, které je možno sdílet. Takže od zítřka budete na tomto místě nacházet krátké zprávy ze šesti ateliérů. Lektorů je ovšem osm, jednak jsou to vedoucí pravidelných studentských dílen: Jiřina Lhotská, Věra Slunéčková, Aleš Vrzák, Libor Vacek a David Kroča, který zastupuje dočasně nepřítomného Radovana Lipuse. Jednak Hana Kofránková, která, stejně jako loni, pořádá učitelskou dílnu. A konečně Jiří Šlupka Svěrák a Lenka Fišerová, kteří budou průběžně k dispozici pro konzultace hudební, respektive ortoepické.

Dvě ohniska rozřazovací elipsy

O zprávy se postarají vybraní jedinci, kteří nejsou největšími pamětníky a dost možná ani nejskvělejšími recitátory v tomto čase na tomto místě. Jejich dosazení do funkcí není nic než pustá svévole. Zraněný vyznavač demokratických ideálů budiž ubezpečen, že aspoň princip poměrného zastoupení žen a mužů nebyl pošlapán. Pět ku jednomu je solidní poměr.

Pět ku jednomu je solidní poměr

A ještě dovětek k formě zpráv: ta je zatím s otazníkem. Avšak pokud je pravdivý názor, že každý obsah si nalezne svou formu, rázem se všichni stáváte spoluautory tohoto projektu.

Kritikův tanec mezi vejci

recenze Josefa ŠLERKY

Včera večer se v sobotecké sokolovně uskutečnilo první představení letošního ročníku Šrámkovy Sobotky. Pro mne osobně znamenalo potvrzení oprávněnosti letošního tématu, které zní: Hledání ztraceného smyslu. Kriticky přemítat o kvalitách představení nemá smysl, protože psát o něčem, co není, je jiný žánr, a místo do dnešního čísla Splav!u by tak patřil spíše do Literární soutěže. Pokud tedy ode mne očekáváte zdrcující a nemilosrdnou smršť vtipných i méně vtipných sarkasmů na Skálův Tanec mezi vejci, budete zklamáni. Nemá smysl psát o špatných vtipcích, strašlivých hereckých výkonech a neexistující režii. To, co má smysl, je hledat kořeny toho, proč se sobotecké publikum ve své většině královsky bavilo a freneticky tleskalo.

Všimněme si nejprve několika potlesků na otevřené scéně, které obvykle bývají inscenátory chápány jako nejvyšší možná odměna výkonu. První zazněl, když se herec Ivan Vyskočil pokusil udělat na scéně gymnastickou hvězdu. Možná se diváci smáli tomuto špatnému výkonu škodolibě, ale spíše proto, že viděli bývalého nováckého moderátora Risku dělat něco tak přiblblého. Dalšího z potlesků se dočkala Stella Zázvorková, už v okamžiku, kdy jenom vstoupila na scénu. Paní Zázvorková je jednou z vynikajících hvězd českého filmu i divadla, pamatujete si ji třeba z obrovité televizní show u příležitosti jejich narozenin. A pak tu máme další úspěšný výstup: herec leží na scéně a pije na ex celou láhev minerálky. No Franto, vidíš to? Natočto! Kam těmito střípky směřuji, začíná být asi jasné. Tak jako mají některé výrobky v obchodech na sobě cedulku „Znáte z TV reklamy“, mělo by mít i včerejší představení na sobě visačku „Znáte z televize“.

Diváci se, jak už jsem napsal, báječně bavili. Vše jim bylo známé. V hlavních rolích osvědčená a známá hvězda, ve vedlejší roli neméně populární hvězda z let minulých. Dále pak tu máme humor, s kterým jsou důvěrně obeznámeni z pořadů jako je Tele Tele nebo Ženatý se závazky: sexismy, legrace z homosexuálů i klišovitá parodie životního stylu současné generace. Nebylo se čeho bát. Jako kdyby ani nebyli v divadle. Jako by se vlastně přišli podívat společně se svými známými na obří obrazovku na další z rádoby vtipných televizních estrád, z níž si za pár dnů nebudou pamatovat víc než to, že Stella Zázvorková řekla na scéně „hovno“ a „naseru vám“.

Kdesi za tím vším se však ztrácí fakt, že oni byli v divadle. Včerejší představení totiž bylo postaveno na solidním a osvědčeném schématu situační komedie. Žánru, který je jako kůň, jenž se sedlá odzadu: nejdříve vymyslíte šílenou koncovku, a pak k ní s matematickou přesností domýšlíte předchozí scény. Důležitá je ona matematická přesnost, jejímiž mistry byly Labiche a Feydeau. Pokud se autor dopustí chyby v konstrukci, vše se začne naklánět a neuvěřitelnou uvěřitelnost situace musí nahradit lacinost vtipů, které odvádějí pozornost diváka jinam. Touto cestou se bohužel vydal i

autor a režisér našeho představení Gustav Skála. Škoda. Okradl tak diváky o zážitek divadelní a naservíroval jim místo toho další díl nikdy nekončícího seriálu televizní zábavy.

Včera večer se v sobotecké sokolovně uskutečnilo první představení letošního ročníku Šrámkovy Sobotky. Pro mne osobně znamenalo potvrzení oprávněnosti letošního tématu, které zní: Hledání ztraceného smyslu. Ukázalo se totiž přesvědčivě, kudy cesta nevede, a i to se cení.

Když je kritik mezi vejci

recenze Blanky SOBOTKOVÉ

Zdá se, že telenovely zahrnují již i jeviště. To, co jsme včera večer viděli pod názvem „Tanec mezi vejci“, bylo opravdu strhující. Režisér a zároveň i autor hry pan Gustav Skála ve své hře narazil na všechny problémy dnešní společnosti. Hlediště bylo dosti zaplněné a alespoň podle reakcí lze usuzovat, že se dobře bavilo. Musím konstatovat, že mě tento jev znepokojil. Opravdu se ony laciné narážky na různé civilizační problémy setkaly s obrovským úspěchem. Bohužel chápejte toto jako kritiku nejen představení, ale hlavně a možná spíše jako kritiku diváků. Podle zpráv o vyprodaných představeních jako kritiku celé společnosti. Nevím, zda je vůbec možné tímto způsobem kritizovat. Snad jen na tento trend poukázat a pozastavit se nad ním. Obrovský aplaus po narážkách na daně, na kouření marihuany, na sexuální orientaci, na sex vůbec. . . Skutečně laciné vtipky. Principem pokus-omyl se dokonce i podařilo vyřknout několik dobrých vtipů. Obdivujeme, jak rychle se podařilo sehnat náhradní představení – bohužel. Obdivuji, jak se tato telenovela líbila, jak se podařilo vystihnout, co společnost dnes pobaví a nadchne. No a kam to bude směřovat dál? Skutečně bude bavit společnost trendy dnešní televize Nova?

Tak teď konkrétně k představení:

Některé věci je lepší vidět přes clonu.

V hlavní roli otce si zahrál Ivan Vyskočil, jeho žena, Anife Vyskočilová, se představila v roli objednané ženy pro sexuální služby.

Největší úspěch si vysloužila již při příchodu na jeviště paní Stella Zázvorková. Ta si zahrála tchyni, která se nechala zhulit a usnula – na jevišti byla tedy cca dvacet minut. Další obrovský úspěch si vysloužil přítel otce, který vypil přibližně půl litru vody naráz. Oj, jaký to výkon. Jak nás dojalo běhání střídavě k mobilnímu telefonu a k pevné lince. Všímavý divák postřehl již zpočátku, že jsou nohy krásné Ilony trošku neženské a že to bude pravděpodobně chlap. I jaké to bylo překvapení, když se proměnila v Lumíra.

No, co ještě chybí, aby to byla dokonalá telenovela. Určitě by se měla nečekaně vrátit manželka ze zahraničí a nachytat svého muže při nějaké dokonalé situaci doma. Tak tedy zhulená matka leží s přítelem manžela v její voňavé ložnici a její syn hraje se svým přítelem doma ve svém pokoji na bubny. Přítel je dokonale zhulený, že se mu podaří zhulit i matku, a ta pak vymyslí plán na dokonalou pomstu pro přítele svého muže, kterého přímo nenávidí.

Zdá se vám, že je to blbost? Mně teda jo. A představte si, že to ty lidi bavilo a smáli se tomu. No, nedá se nic dělat. Prosim nezapomeňte tedy, že seriál Zamilovaná bude na Nově od třicátého června v novém odpoledním čase. Seriál Ošklivka Betty už skončil, a kdy bude pokračování, to netuším, ale můžete si zavolat do pořadu Volejte řediteli, ale jestli narazíte na Železného?

Těšme se na další představení a doufejme, že máme nejhorší za sebou. Pro ty, co nadšeně tleskali: toto divadlo můžete shlédnout i v Praze a předpokládám, že hry podobného rázu se budou množit.

Některé věci je lepší vidět přes clonu.

Držme lafku

rozhovor Josefa ŠLERKY

Rozhovor s paní Flodрманovou o letošní Sobotce.

Tak nám začala Šrámkova Sobotka. Nebudu předstírat nevědomost a přejdu rovnou k věci: Co všechno se letos sesypalo, jaké změny v programu nás čekají?

Můžeme říci, že přípravný výbor ŠS na tématu a sestavení programu letošního ročníku pracoval velice pilně. Bohužel nikdo nejsme dokonalý a ani pečlivě připravený harmonogram přednášek a doprovodných představení nevyšel tak, jak měl. Nejprve nám onemocněl Vladimír Binar, pak se Petr A. Bílek stal šťastným otcem, a tak jsme museli hledat jejich stejně kvalitní náhradu. Když už se zdálo, že opravdu vše klapne, a plakáty byly zadány v tiskárně, dozvěděli jsme se nemilou zprávou, že Miroslav Moravec, který měl účinkovat ve dvou letošních představeních, včetně zahajovacího, si při děkovačce ve Vinohradském divadle pohmoždil rameno a přesunul se do sedmítýdenní nemoci. Nakonec čtrnáct dní před začátkem festivalu odvolali své představení bratislavští divadelníci, jimž hudebníci odjeli na šňůru s tanečním souborem Lúčnica.

Ale nakonec festival začal. . . Takže se podařilo sehnat nějaké náhrady?

Potíže byly obrovité, protože shánět divadlo v červnu, aby v červenci hrálo, je takřka nepřekonatelný problém. Jako náhrada za Vinohradské divadlo bylo získáno zájezdové představení Tanec mezi vejci, místo Coelho Alchymisty bude čtení úryvků z dosud nepublikovaného románu Vladimíra Vysockého, prokládané jeho písněmi v podání Věry Slunéčkové a Milana Dvořáka. Za Slováky zaskočí

studio Jihlavského divadla s pohybovým představením Edisoni, které úspěšně uvedli na „mořském“ festivalu bratří Formanů.

Po loňských povodních byly oznámeny velké škrtky ve financování kulturních festivalů a jiných akcí. Jak se s tím vypořádala Šrámkova Sobotka?

Opět jsme se nevzdali a podali jsme několik žádostí o granty na Ministerstvo kultury, královéhradecký krajský úřad a jiné organizace, jako je Vize 97 či Studentská rada FF UK. A musíme se pochválit, že prakticky všechny granty nám vyšly. Kromě toho krajský úřad v Hradci Králové převzal záštitu nad celým festivalem. Samozřejmě jsme opět obdrželi finanční podporu od města Sobotky.

Několik let Splav!, a nejen on, volá po rekonstrukci místního divadla. Změnila se nějak situace oproti loňskému roku?

Ačkoli nejsou na plánovanou rekonstrukci zatím potřebné finance, každoročně se provádějí drobné úpravy. Letos to byla komplete sedaček. Příští rok se počítá s opravami topení.

Chcete něco na závěr popřát letošním ročníku?

Myslím, že si můžeme jen přát, abychom udrželi loňskou lafku. Jinak přeji všem účastníkům příjemný pobyt.

Literární soutěž ŠS 2003

Do letošního ročníku LS ŠS byl přijat rekordní počet příspěvků: 166 prací od 144 autorů.

Tradičně nejpočetnější byla účast v kategorii I. – poesie s 98 příspěvků. V kategorii II. – prozaické práce bylo přijato 65 příspěvků a v kategorii III. – studie z oboru literárních věd o autorech východočeského regionu, historické a vlastivědné práce o vývoji kulturních poměrů ve východních Čechách se sešly 3 příspěvky.

Lektoři (jmenováni bez titulů)

Letos byl sestaven tříčlenný lektorský sbor v I. i II. kategorii, který přímo rozhodoval o oceněných.

I. kategorie – poesie: Alena Večeřová, Pavel Kosatík, Michal Čunderle

II. kategorie – prozaické práce: Veronika Forková, Rudolf Matys, Stanislav Rubáš

O práce v III. kategorii se podělili: František Musil, Jiří Slavík, Karol Bílek a Pavel Kosatík.

Výsledky literární soutěže Šrámkovy Sobotky 2003

Kategorie I. – poesie

1. cena: neudělena
2. cena: David Schüch, Boskovice
3. cena: neudělena

Čestná uznání: Marie Iljašenkova, Police nad Metují; Magdaléna Rysová, Sedlice; Ondřej Janík, Ostrava; Pavel Podveský, Svatočovice; Jakub Svoboda, Brno; Robert Vlk, Ostrava

Kategorie II. – prozaické práce

1. cena: Ivana Blahutová, Brno – „Zimoviště“
 2. cena: Adam Doležal, Rakovník – „Den v Tžungli“
 3. cena: Ivo Fencel, Starý Plzenec – „Čtyřicet hodin, . . .“
- Radim Karlach, Olomouc – „Retro“

Čestná uznání: Kateřina Rysová, Sedlice – „Heroin, . . .“; Stanislav Beran, Jindřichův Hradec – „Tady to znám, . . .“; Václav Franc, Nová Paka – „Atentát na senátora Murdycha“; Jan Mach,

Rtyně v Podkrkonoší – „Velká jedle“; Luboš Pavel, Praha – „Guláš, . . .“; Ondřej Sysel, Záblatí – „Klobouk pana Gotta“

Kategorie III. – studie z oboru literárních věd o autorech východočeského regionu, historické a vlastivědné práce o vývoji kulturních poměrů ve východních Čechách

1. cena: neudělena

2. cena: Tomáš Buryška, Letohrad – „O Drslavicích a hradech poorlických“

3. cena: Václav Franc, Nová Paka – „Vzpomíná a píše Vávrová jedna ze Syřišřtových Marie“

Děkujeme všem autorům a lektorům, gratulujeme oceněným.

Výběr z textů literární soutěže

Zimoviště

Ivana Blahutová

(začátek povídky vítězky literární soutěže)

Do kuropeční Anna dokončila celou hrubou kresbu. Černé linie stromu na bílé plachtě papíru. Prázdné obrysy kmene, větví, listů, vyčníhlých kořenů. . . A nevyplněné obdélníčky pro všechna ta jména. Pro všechna ta jména vystopovaná po archivech až do samého počátku sedmnáctého století. . . Hotovo!

Odhrnula závěs na okně, aby mohla vyvětrat, a spatřila, že venku zatím opět nasněžilo. Křídová temnota a truchlivé ticho. Jako by svět oněměl v huňatých závějích. – Ne, tuto noc žádné hučení, žádné dunění, žádné burácení; žádné válečné motory na černých nebesích...

Nežli se osprchovala, nakrémovala a sezobla ranní večeři, probírala se k životu její sestra Mara. Zhnuseně se vypořádala z dřívější rodičovské ložnice, utahaně skuhrajíc: *Ani v sobotu se člověk nevychrání! Nervy v čudu! Od pěti zase cvak v lebce, a převaluju se v peřinách jak praštěná.*

Proč už vstáváš? zaječela Mara na rozespáleného výrostka, jenž se vzápětí mátožně přiklátil do kuchyně a hladově vstrčil čenich do lednice, *je teprv sedm, hybaj do pelechu! Tu nenažranost máš po Bravkovi!*

Tu nenažranost měl čtrnáctiletý Páta po svém drahém tatíkově a někdejšíma Mařině manželkovi, po tlustém Ládrovi zvaném Vidlák, Hňup, Strup, Krkoun vulgo *Bravek*.

Neříkej mu furt Bravek! zakvičel Páta zraněně a s ukořistěným skrojkem obschlé bábovky vymazl zpátky do svého kamrlíku.

Jdu do hajan, oznámila Anna sestře, *ať mě nikdo neruší!* Spolknout poslední piluli a zalehnout do bývalého obýváku, který se po Mařině bouřlivém rozvodovém návratu proměnil v narvané skladiště. Krámy, klumpry, fosilie, vraky, relikvie. Rodinné haraburdí a památeční veteš – v tomto přečpaném depozitáři Anna vegetovala již čtvrtým rokem. *Zazděná* almarami se svršky po nebožtících a obšancovaná prádelníky s vyrudlými hadříky. Zabarikádovaná rozbitými televizory, zkaženými teplomety a porouchanými rádií. Zaplavená krabicemi s přihlouplými suvenýry, fotografickými alby, popsanými diáři a novinovými výstřižky. Zatarasená regály s kni-

hami, soškami, korbely, vázami, svícny a popelníky. Hlídaná armádou roztočivých obrazů a strážena gardou nesourodých lamp –

Znovu krátce vyluftovat a zatáhnout na okně hnědou portiéru, neboť zatím se téměř rozednilo. *Kéž dneska nevyleze žádný slunko! Kéž dneska zůstane spásně pošmurno!*

Zaujala pod příkrývkou jedinou možnou polohou na břiše: s mírně pokrčenou levou nohou a s těžištěm na pravé straně hrudníku. Levou ruku pokrčít v lokti a přisunout k tváři na podušce, pravou nechat volně podél těla. . . Dýchala lehce a rovnoměrně a srdce jí spořádaně klepalo pod prsem jako dobře naolejovaný strojek. Z koupelny zaslechla kvílivé víření sprchy a dole z parku bojovný štěkot rozružených psísek. Jakmile zvířata doryčela, Anna usnula.

...

Volal ti sem nákej chlápek, raportoval Páta, *nákej Liška, těsně před čtvrtou.*

Anně moment trvalo, než si *Lišku* zařadila do správné příhrádky: *Ten? Proboha!*

Řek' sem mu, že zrovna nejseš doma, pokračoval Páta. – Všem vetřelcům se mazané sdělovalo, že Anna zrovna není doma. Našinci totiž věděli, že jí lze úspěšně telefonovat až večer, jelikož ve dne spí. Krom toho byla Anna poslední člověk v kraji, který nevlastnil osobního dozorce alias *mobil*, hehehe!

Přej ti brnkne zejtra večer. Měl hlas jako dědek. Kdo je to?

Ondřej Janík

Kristina

Viděl jsem tě
za přepážkou
zahalenou
zvláštní maskou
pracovní
A co v ní?
Žena
co muže
strhává
jak tapety
Žena
co
tápe
Ty

David Schüch

Jedna báseň pro jedno město

(Florencii)

dovolte mi vejít
jako příteli
který odešel
jen aby bylo
kam se vrátit
a nechte mě
dívat se na město
zavřeným oknem

s Davidem v zádech
jakoby nebylo chodníků
a náměstí
s tolika lidmi
a kdybych přece jen
někoho potkal
ať mineme se tiše
jako roztažené sochy

„Jsem Buonarroti a jsem sochař“

kamene ptát se
kudy vejít
pro první ránu
jako k láskám
pro první noc
kdy i tma
se trochu stydí
a obnažené sochy
opouštějí lom

Láska v Benátkách

u každých dveří
jako host
se zelenýma očima
klepe moře
aby odprosilo
milou s milým
že mají k sobě
dál než jinde
a kámen do okénka
na dně nezazvoní
a tolik mostů
může poplést hlavu
že místo schůzky
jenom vítr
projede vám dlaní

Odlévání bronzových nocí

bronzové už nejsou
jenom sochy
s léty dozelená
a zvony v poledne
kdy rozpálený kov
nám slunce
tiskne do kůže
aby i ze spaní
budilo nás léto

Římská rána

i z mramoru
dokáže brát láska
a na oplátku
sochy rudnou
ranním sluncem
a trochou studu
když na rohu
se loučí

Kristus s Venuší
a rychlé sbohem
aby každý po svém
přivítali den
než první zvon
na kolena srazí noc
která smířila ty dva
líp jak čas

Filmový klub 47. Šrámkovy Sobotky

upoutávka Ing. Jana SMOLKY

Naši čtenáři, kteří na Šrámkově Sobotce nejsou poprvé, si už jistě zvykli na pravidelné projekce. Těm, kteří tu ještě nebyli, sdělujeme: ano, Šrámkova Sobotka má vlastní filmový klub. Od neděle do čtvrtka se vždy v půl jedenácté večer v městském divadle na náměstí můžete podívat na film, který vám vhodným způsobem doplní přehled o tématu festivalu. V úterý a ve čtvrtek od patnácti hodin pak promítneme další dva tituly pro ty, kteří nebudou mít chuť zúčastnit se vlastivědné vycházky nebo výletu.

Ve světové kinematografii nenajdeme mnoho literárněteoretických filmů. Proto bylo jako klíč letošního ročníku filmových projekcí zvoleno heslo „zajímavé adaptace literárních a dramatických děl“. A jaké tituly jsme pro vás připravili?

V prvních dvou večerech budeme promítat díla, která natočili spisovatelé. Už dnes se můžete přijít podívat na americký snímek *Tichá dohoda*, který v roce 1969 natočil podle vlastního románu a scénáře režisér Elia Kazan. O tomto filmu píšeme na jiném místě listu. Zítra naproti tomu promítneme snímek natočený spisovatelem českým. Film *Na sluneční straně* z roku 1933 je jedním z několika málo filmů Vladislava Vančury. Za zmínku stojí i scénáriste filmu – Vítězslav Nezval, Roman Jakobson a Miloslav Disman. Do zítřka můžete tedy přemýšlet, co zajímavého mohli natočit tito lidé, když spojili své síly.

V úterý odpoledne bude uvedeno jedno z děl české filmové klasiky – horor podle Ladislava Fukse *Spalovač mrtvol*. Mrazivý příběh s vynikajícím výkonem Rudolfa Hrušínského v hlavní roli není snad ani nutné komentovat; pokud jste jej však dosud neviděli, zauvažujte o odpoledni v divadle.

V úterý a ve středu večer se podíváme na adaptace klasických dramatických děl. A abychom měli pohled pěkně komplexní, bude i tady jedna předloha domácí a jedna světová. Obě adaptace jsou ovšem původu českého. Úterní *Hvězda padá vzhůru* je svého druhu výjimečnou adaptací Tylova Strakonického dudáka; v roli dudáka Švandy uvidíte Karla Gotta. Středeční *Haprdáns aneb Hamlet, princ dánský ve zkratce* je pak interpretací Shakespearovy Hamleta v podání Nedivadla Ivana Vyskočila.

Čtvrteční projekce jsou volně spojeny osobností spisovatelky Virginie Woolfové; odpolední film *Hodiny* je snímkem o jejím životě i vlivu jejího díla na čtenáře. A večerní projekce, která letošní filmový klub zakončí, ji má v názvu. Film *Kdo se bojí Virginie Wool-*

Kam dnes?

Jídelníček

Snídaně: Koblíhy, čaj se sirupem

Polévka: Bramborová s houbami, ovocný nápoj

Oběd: Plněný paprikový lusk, rýže

Večeře: Obložený talíř, chléb, čaj se sirupem

Program

10.00 Sál spořitelny: Vyhlášení výsledků literární soutěže 47. Šrámkovy Sobotky, spojené s rozborovým seminářem

13.00 Sál spořitelny: Zahájení 47. Šrámkovy Sobotky

14.00 Sobotecká prostranství: Poetické odpoledne – zahájení na Šolcově statku Dismanův rozhlasový dětský soubor, režie Tomáš Staněk

17.00 Chrám svatě Máří Magdaleny: Koncert varhanní hudby, učinkuje: Zdeňka Nečesaná

19.30 Sál spořitelny: Chci být i kýmisi čten, pořad z oceněných prací literární soutěže Šrámkovy Sobotky. Účinkují Tomáš Komárek, Klára Horváthová a Martin Matyska

fově, adaptace divadelní hry Edwarda Albeeho, je vivisekcí manželského vztahu. V hlavních rolích excelují Elizabeth Taylor a Richard Burton, nenechte si ujít.

V každém čísle Splav!u najdete podrobnější úvod k promítaným filmům. Doufáme, že se vám připravené snímky zalíbí nebo vás alespoň zaujmou.

Tichá dohoda

upoutávka Ing. Jana SMOLKY

Myslíte, že by tento svět existoval, kdyby kdekdo říkal pravdu? Žijeme z milosti nikdy nevyslovené tiché dohody, že si navzájem nebudeme říkat pravdu. Kdyby někdo od kšeftu mluvil pravdu, tak především, kdo by kupoval zboží? To přece naše lži – vždy dobře míněné – drží tenhle svět pohromadě. Vy mi neřeknete, co si skutečně o mně myslíte, a já zas neřeknu vám, co si myslím o vás.

Elia Kazan, *Tichá dohoda*

Letošní projekce filmového klubu Šrámkovy Sobotky začneme dvěma tituly, které bychom mohli souhrnně označit „literáti za kamerou“. První přichází na řadu spisovatel a režisér Elia Kazan, který v roce 1969 zfilmoval svůj bestseller, román *Tichá dohoda*.

Hlavní hrdina, ani ne padesátiletý Eddie Anderson (v podání Kirka Douglase), má všechno, co by mohl chtít. Je slavným a ceněným reklamním agentem. Reklama na cigarety Zephyr, jeho dílo, má ohromující úspěch. Má milující ženu, dceru, krásný dům, sportovní auto, všichni ho obdivují a obletují. . . Co tedy není v po-

řádku? Proč by se o úspěšných a bezproblémových lidech měly točit filmy? Jenže důvody ke starostem tu jsou. . .

Eddie se začíná ohlížet a klást si spoustu otázek, které si obykle kladou muži jeho věku. Kde jsem, kdo jsem, co jsem kdysi chtěl a čeho z toho jsem dosáhl? Ne, nečekejte druhý *Měsíc nad řekou*. Eddie se rozhlédne a vidí svět kolem sebe najednou úplně jinak než dosud: celý mu přijde jako řada kompromisů a tichých dohod. Nepsaných dohod se šéfy, manželkou, milenkou i sebou samým. A dospěje k názoru, který známe z desítek jiných zpracování: Tak už to dál nejde. A pak, když se jednou jeho luxusní sporták octne pod koly kamionu, nastane zlom. . . Jenže jak to může dopadnout, když se proti všem konvencím rozhodnete říkat pravdu? Je to osvobozující, nebo vás to zavede do slepé uličky?

Elia Kazan (*1909) patří k výrazným osobnostem, kterých není příliš mnoho. Jeho romány (v češtině vyšla pouze *Tichá dohoda*, slovensky pak *Ameriko, Ameriko*) i filmy (*V přístavu*, 1954; *Na východ od ráje*, 1955; *Ameriko, Ameriko*, 1963 nebo právě *Tichá dohoda*) zaznamenaly vždycky velký ohlas; nicméně ani u něj to není s „životem v pravdě“ příliš jednoduché. I on uzavřel sám se sebou „tichou dohodu“ a v dobách honu na čarodějnice koncem čtyřicátých let aktivně spolupracoval s Výborem pro neamerickou činnost. . . V živé paměti je dosud skandál s protesty některých jeho bývalých kolegů proti udělení Oscara Kazanovi za celoživotní dílo.

Nebudu tu planě moralizovat na téma „a co já, a co vy, a co my všichni“. To nechám na vás. Přijďte se na *Tichou dohodu* podívat. Uvidíte Kirka Douglase v jedné z jeho nejlepších rolí, Deborah Kerr jako jeho manželku a Faye Dunaway v roli jeho milenkou Gwen.

Městské divadlo, 22:30

Události dne

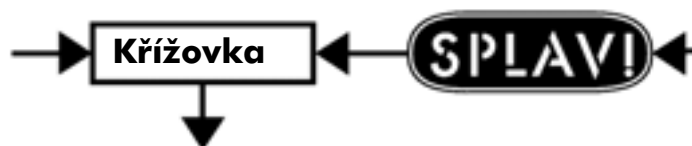
zprávy Ing. Jana SMOLKY

Za měsíc už začneme lepit na dopisy Klause. Počet obětí nepokojů v Libérii stoupá. Italská policie nemá na benzín a uniformy. Neznámý poberta ukradl sportovčům traktor. Prvních dvanáct Polek podniklo osvětový výlet na potratové lodi. Téměř o polovinu vzrostla v posledních letech rychlost ničení deštných pralesů v Amazonii. Harry Potter se možná nedožije dospělosti. Za 70 let jelo lanovkou na Ještěd 19 milionů lidí. Kraje chtějí od státu více peněz. Poválečné dění v Iráku vyšetří zvláštní komise Washingtonu. Kilogram rtuti našel na ulici mladík z Valašského Meziříčí. Chudé země mají od OSN dostat bezdrátový internet. Severní pól Marsu je prošpikován ledem. Hokejový útočník Peter Bondra zůstává ve Washingtonu. Švédky budou možná muset na vojnu.

Reklama

Nezapomeňte navštívit Literární nálevnu, nacházející se v Šrámkově domě. Mezi vybranými druhy pěnivých i nepěnivých moků zde můžete konzumovat ty nejlepší prozaické a poetické kusy z přílehlé knihovny.

Ceny vzorné, obsluha mírná.

	1	2	3	4	5	6	7
A							
B							
C							
D							
E							
F							
G							
H							
I							
J							
K							

Soutěž o redakční tričko

Redakce Splav!u vyhlašuje tímto soutěž o jedno redakční tričko. Jejím vítězem se stane ten, kdo splní následující podmínky:

1. správně vyluští tajenku přiložené křížovky
2. nejpozději ve středu tento týden odevzdá její text na čtverečkovaném nebo jiném papíře do schránky redakce (na dveřích Agrochovu)
3. papír podepíše
4. a konečně, bude ve čtvrtek vylosován.

Cena bude slavnostně předána ve Festivalové hospodě. Takže vážení luštitelé: Tužky připravit, pozor, tři, dva, jedna... Luštit teď!

Ježíš s Mohamedem se mohli potkat stejně jako... (viz tajenka).

Vodorovně:

A: kožní exkrement; hloubková jednotka inteligentního kouření, **B:** zaniklý vokál ve spisovné češtině; karetní trumf; český vokál s největším průměrným f1, **C:** maďarsky „ovčák“; jeden z předních českých vokálů, **D:** aromatická látka; český expresivní slovtvorný sufix, **E:** egyptský bůh slunce; syntaktický vztah, **F:** básnická figura, **G:** zkratka svazu socialistických urologů; zkratka asociace učitelů angličtiny; značka tlaku, **H:** staročeský diftong; zlý sen Šípkové Růženky; anglická částice, **I:** záplavová řeka v Polsku; významný mořeplavec, **J:** známý chemický prvek, **K:** přepjatě důsledná maďarská výslovnost jména Dumas; ruské přitakání

Svisle:

1: nejdůležitější ženský orgán; donátor kýty; zkratka celosvětově známé budovatelny socialismu, **2:** česká předložka pojící se s lokálem; zkratka turistické urologické internacionály; architektonický prvek; značka elektrického napětí, **3:** činnost předcházející matu; expresivně až vulgárně jedlík; zkratka ruské demokratické mládeže, **4:** **tajenka**, **5:** neziskový tiket; internetový diskusní server; město v Srbsku, **6:** zkratka pomalu zanikající české univerzity; antonymum k „průjem“; to, co čeká členy redakce tohoto časopisu po skončení 47. ročníku Šrámkovy Sobotky, **7:** had z Knihy džunglí; severský buržoazní koncert; básnická lyricko-epická skladba